

Iepirkumu uzraudzības birojs

Sociāli atbildīga pieeja iepirkumos: praktiskie aspekti

Līga Jaunozola Iepirkumu uzraudzības birojs Tiesību aktu piemērošanas departamenta
juriste

2024. gada 27. novembris

«Sociāli atbildīgs publiskais iepirkums ir vērsts uz publiskā sektora iegādāto preču, pakalpojumu un būvdarbu ietekmi uz sabiedrību. Ar to tiek atzīts, ka publiskā iepirkuma veicēji ir ieinteresēti ne tikai veikt iepirkumu par viszemāko cenu vai ar vislabāko cenas un vērtības attiecību, bet arī nodrošināt, lai iepirkuma rezultātā tiktu panākti sociālie ieguvumi, savukārt līguma izpildes laikā — novērsta vai mazināta negatīvā sociālā ietekme.»

Komisijas paziņojums "Sociāls iepirkums — rokasgrāmata sociālo apsvērumu ietveršanai publiskajos iepirkumos (2. izdevums)"

Iepirkumu uzraudzības birojs

Sociālo apsvērumu iekļaušana iepirkumā

Tehniskā
specifikācija

Piekļuves nodrošināšana, preču vai pakalpojumu pieejamība personām ar invaliditāti

Pakalpojumu sniegšanas metodika

Godīgas tirdzniecības noteikumi

Līguma
izpildes
nosacījumi

Sociāli mazāk aizsargāto grupu iekļaušana

Izpilde personām ar invaliditāti draudzīgā veidā

Sociālās garantijas darbiniekiem

Iepirkumu uzraudzības birojs

Sociālo apsvērumu iekļaušana iepirkumā

Saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma vērtēšanas kritēriji, piemēram:

Pakalpojumu sniegšanas metodika

Pieejamība personām ar invaliditāti

Atbilstība universālajam dizainam

Studējošo, pirmspensijas vecuma personu, bezdarbnieku iesaistīšana, sociālās garantijas līguma izpildē u.c.

Piemēri, ko nedarīt

- Prasība, ka pretendentam jābūt vispārējai sociālās atbildības politikai
- Prasība, ka piegādātāja visiem ražotajiem produktiem jābūt marķētiem kā ētiskiem (arī tiem, kurus pasūtītājs nepērk)
- Prasība, ka piegādātājam jānodarbina nelabvēlīgā situācijā esošas personas arī ārpus noslēgtā līguma
- Piešķirt papildu punktus par to, ka pretendents ziedo vai atbalsta ar līguma priekšmetu nesaistītu projektu
- Būvdarbu iepirkumā piešķirt papildu punktus, ja līguma izpildei plāno iegādāties vietējo aprīkojumu

Prakse

IUB IIK 2023.gada 11.apriļa lēmums Nr.4-1.2/23-71/2

Iepirkuma priekšmets: sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšana ar autobusiem

Kritērijs «Autobusu vadītāju vidējā darba samaksa»

Piedāvājumu izvērtēšanas kritērija metodika:

- vidējā stundas tarifa likme ir vismaz 95% no vidējās stundas tarifa likmes valstī - 6 punkti;
- vidējā stundas tarifa likme ir mazāka par 95% no vidējās stundas tarifa likmes valstī - 0 punkti.

Sūdzības iesniedzēji uzskatīja, ka šāds kritērijs nav saderīgs ar PIL 51. panta prasībām, jo kritērijs nav saistīts ar pretendenta piedāvāto cenu un līguma priekšmetu, tā izpildi un kvalitāti.

Pasūtītājs paskaidrojumos atsaucās uz PIL 51. panta (2) 3.punktu - kvalitātes kritēriji ir saistīti ar iepirkuma līguma priekšmetu, ja tie attiecas uz faktoriem, kas saistīti ar pakalpojumu sniegšanas procesu vai kādu citu procesu aprites cikla posmā, pat ja šādi faktori nav tieši saistīti ar iepirkuma līguma priekšmetu.

IIK: vēsturiski izmaksātās darba samaksas apmērs raksturo pretendenta darbības pagātnes datus, nevis to, ko pretendents piedāvā savā piedāvājumā.

Prakse

- Elektroniskie sakari VASES 2022/02
- Biroja telpu un pieguļošās teritorijas uzkopšanas pakalpojumi
- Kritērijs – līguma izpildē iesaistīto darbinieku apdrošināšana – 5 punkti

18.10.	<p><u>Prasības izpilde nav obligāta!</u></p> <p>Pretendents visā iepirkuma līguma izpildes periodā nodrošina iepirkuma līguma izpildē iesaistītajiem darbiniekiem darbinieku veselības apdrošināšanu.</p> <p><i>Šīs prasības izpildes gadījumā, saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma vērtēšanā piedāvājumam tiks piešķirti vērtējuma punkti.</i></p>	<p>Apliecinājums, ka iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas gadījumā, iepirkuma līguma izpildē iesaistītajiem darbiniekiem visā iepirkuma līguma izpildes periodā tiks nodrošināta darbinieku veselības apdrošināšana.</p>
--------	--	---

Prakse

Līguma izpildes noteikumi, ja kritērijs saistīts ar personu nodarbināšanu:

-,
- 7.1.22. vienu reizi divos mēnešos iesniegt Pasūtītājam aktualizētu nodarbināto Ukrainas civiliedzīvotāju sarakstu (*ja attiecināms*);
 - 7.1.23. 5 (piecu) darbdienu laikā informēt Pasūtītāju, ja Būvuzņēmējs ir pārtraucis darba attiecības ar Ukrainas civiliedzīvotāju un Būvuzņēmējam vairs nav iespēju nodrošināt Būvuzņēmēja piedāvājumā norādīto nodarbināto Ukrainas civiliedzīvotāju skaitu (*ja attiecināms*);
 - 7.1.24. 1 (viena) mēneša laikā pēc 7.1.23.punktā minētās darba attiecību pārtraukšanas uzsākt nodarbināt personu, kas ir iekļauta sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupā atbilstoši Ministru kabineta 2018. gada 27. marta noteikumiem “Noteikumi par sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupām un sociālā uzņēmuma statusa piešķiršanas, reģistrēšanas un uzraudzības kārtību” (*ja attiecināms*).

Iepirkumu uzraudzības birojs

Francija - būvdarbi

- Trīs jaunu skolas ēku būvniecība
- Līguma izpildē obligāta prasība iesaistīt personas, kas saskaras ar īpašām integrācijas grūtībām
- trīs līgumi tika sadalīti 52 daļās un 28 daļās ietverta obligāta prasība par minēto personu nodarbināšanu
- Lēmumu par daļām, kurās iekļaut šo noteikumu, palīdzēja pieņemt tehniskie darbinieki un Sociālo klauzulu platforma
- Katrā līgumā tika noteikts stundu skaits katrā daļā (105-860) – galdniecība, krāsošana, labiekārtošana

Spānija - būvdarbi

- Slimnīcas paplašināšana un modernizācija
- Līguma izpildē jāiesaista personas, kas pakļautas sociālās atstumtības riskam
- Darba līgumu minimālais ilgums 3 mēneši un vismaz 20h nedēļā (var vienoties par īsāku termiņu, ja specifiski darbi)
- personas, kas pakļautas sociālās atstumtības riskam – minimālo ienākumu saņēmēji, likumpārkāpēji, personas, kurām ir problēmas ar narkotisko vielu lietošanu un kuras pašlaik ārstējas
- Pirms darbu uzsākšanas jāiesniedz plāns, kā tiks īstenota iekļaušana darbā, tsk., darba līgums, norādot tā veidu un darba laiku, darbinieka identifikācija, pamatojoties uz sociālās atstumtības pierādījumiem, ko izdevusi valsts sociālo pakalpojumu aģentūra.

Parīzes Olimpiskās spēles 2024

01

Izvirzīts mērķis 25%
(536 milj euro)
rezervēt maziem un
vidējiem uzņēmumiem

02

Izvirzīts mērķis pēc
iespējas līguma
slēgšanas tiesības
piešķirt sociālajiem
uzņēmumiem

03

10% no darba stundām
rezervētas personām,
kas izkriušas no darba
tirgus (excluded from
labour market
opportunities)

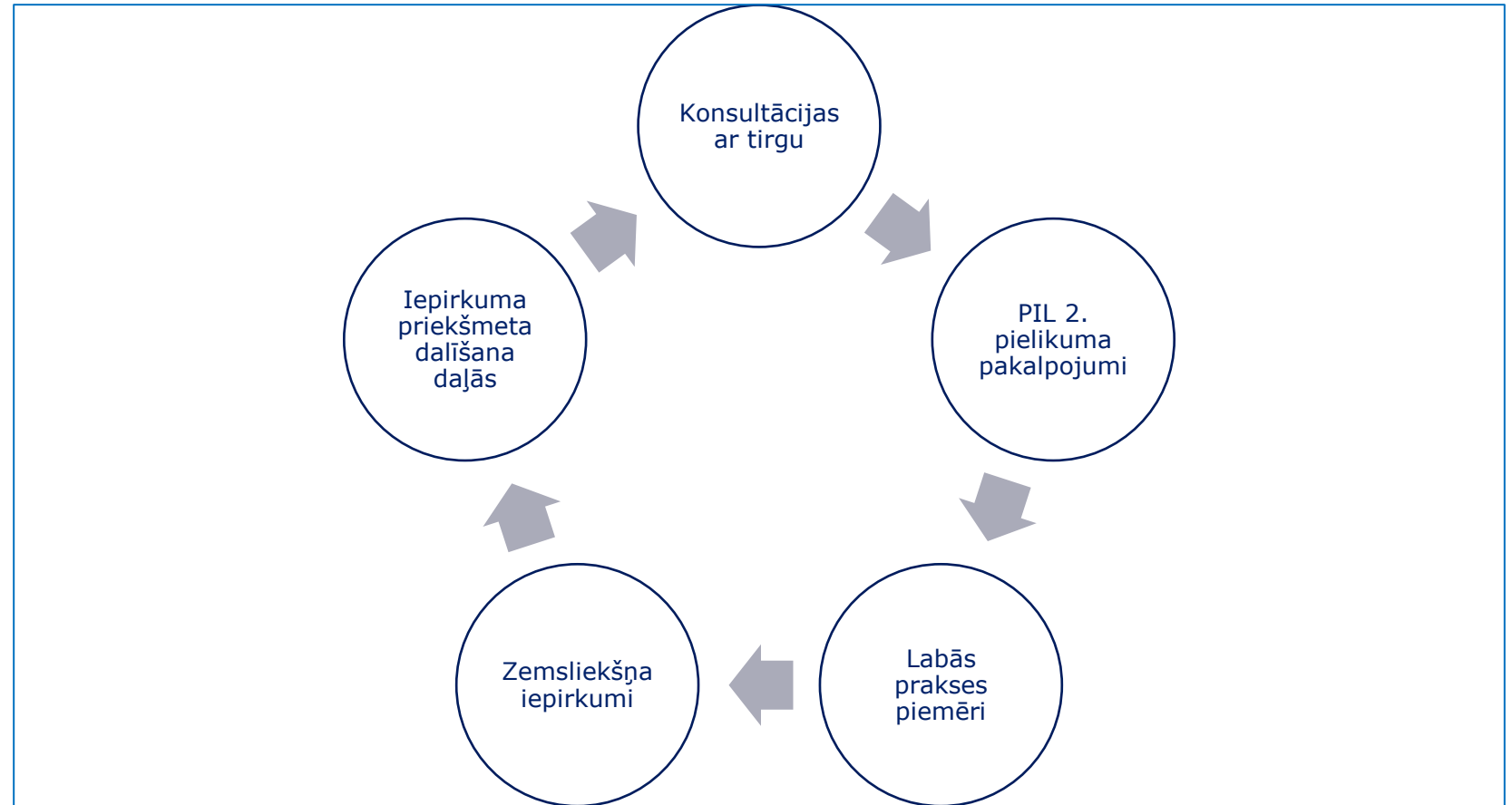
04

Veicināja esošo preču
un materiālu atkārtotu
izmantošanu

Iepirkumu uzraudzības birojs

Iespējas

Iepirkumu uzraudzības birojs